

Küsimus

Kas kasutada **blanseeritud** või **mitteblanseeritud isotoonilist soolalahust sepsise või septilise šokiga patsientidel?**

SIHTRÜHM: sepsise või septilise šokiga patsientidel
SEKKUMINE: blanseeritud
VÕRDLUS: mitteblanseeritud isotoonilist soolalahust
PEAMISED TULEMUSNÄITAJAD: suremuse vähenemine; neeruasendusravi vajaduse vähenemine; metaboolse atsidoosi püsimine/süvenemine;
OLUKORD:
PERSPEKTIIV:

TAUST:

Hinnang

	OTSUS	TEADUSLIK TÕENDUSMATERJAL	TÄIENDAVID KAALUTLUSED
PROBLEEM	<p>Kas probleem on prioriteetne?</p> <p> ☐ Ei ☐ pigem ei ☐ pigem jah ☒ jah ☐ varieerub ☐ ei oska öelda </p>	<p>Infusioonravi on sepsise ja septilise šoki nurgakivi. Samas on avaldatud vähe RCT, mis toetaksid selgelt valiku tegemist: blanseeritud kristalloid vs mitteblanseeritud kristalloid.</p>	
LOVITUD MÕJU	<p>Kui suured on eeldatavad soovitud toimed?</p> <p> ☐ tühine ☐ Väike ☒ keskmiselt ☐ Suur </p>	<p>Rochweg et al süstemaatilise ülevaate ja network metaanalüüsi tulemusel võib blanseeritud kristalloidil olla mõningane eelis surevuse ning neeruasendusravi vajaduse osas(1, 2) (kaudne, madala kvaliteediga tõestus). Kloriidirikka lahuse kasutamisel on võimalikuks kõrvaltoimeks metaboolne atsidoos, samas võib esineda blanseeritud lahuste kasutamisel enam metaboolset alkaloosi (Yunos MN et al. The biochemical effects of restricting chloride-rich fluids in intensive care. Critical Care Medicine; 2011)</p>	

SO	☐ varieerub ☐ ei oska öelda		
SOOVIMATU MÕJU	Kui suur on eeldatav soovimatu mõju? ☐ Suur ☒ keskmiselt ☐ Väike ☐ tühine ☐ varieerub ☐ ei oska öelda		
TÕENDATUSE KINDLUS	Kui kindel võib kokkuvõttes olla sekkumise mõju tõendatuses? ☐ väga madal ☒ madal ☐ keskmiselt ☐ väga ☐ Kaasatud uuringud puuduvad	<p>Kuna otsesed võrdlevad uuringud puuduvad, ei saa anda kõrge ega keskmise tõendustugevusega soovitusi. Olemas olevad uuringud annavad siiski kõikide tulemusnäitajate osas mõningase eelise sepsise või septilise šoki korral eelistada balanseeritud lahuseid.</p>	
VÄÄRTUSHINNANGUD	Kui ebakindel või varieeruv on see, kuivõrd inimesed peamisi tulemusnäitajaid väärtustavad? ☐ Oluline ebakindlus või varieeruvus ☐ Võimalik oluline ebakindlus või varieeruvus ☒ Oluline ebakindlus või varieeruvus tõenäoliselt puudub ☐ Oluline ebakindlus või varieeruvus puudub	<p>Haiglaeelsel ning erakorralise meditsiini osakonna etapis võib neeruasendusravi vajaduse tekkimine hilisemas haiguse kulus jääda tulemusnäitajate olulisuse osas tagaplaanile.</p>	
	Kas soovitud ja soovimatu mõju	Kuigi soovitus on nõrgad, tuleks siiski silmaspidada seda, et mittebalanseeritud lahuse	

MÕJUDE TASAKAAL	<p>vahekord soosib sekkumist või võrdlus(tegevus)t?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Soosib võrdlust ☐ Pigem soosib võrdlust ☐ Ei soosi sekkumist ega võrdlust ☒ Pigem soosib sekkumist ☐ Soosib sekkumist ☐ varieerub ☐ ei oska öelda 	<p>eelistamisega võib suureneda nii metaboolse atsidoosi esinemine, neeruasendusravi vajadus kui ka kokkuvõttes suuremus.</p>	
VAJAMINEVAD RESSURSID	<p>Kui suur on ressursside vajadus (kulud)?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Suur kulu ☐ Keskmised kulud ☐ Mitteamvestatav kulu ja sääst ☐ Keskmise sääst ☐ Suur sääst ☐ varieerub ☐ ei oska öelda 		
VAJAMINEVATE RESSURSSIDE TÕENDATLISE KINDLUS	<p>Milline on ressursivajaduse (kulude) tõendusmaterjali kindlus?</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ väga madal ☐ madal ☐ keskmiselt ☐ väga ☐ Kaasatud uuringud puuduvad 		
	<p>Kas sekkumise kulutõhusus</p>		

KULUTÕHUSUS	<p>soosib sekkumist või võrdlust?</p> <p>☐ Soosib võrdlust</p> <p>☐ Pigem soosib võrdlust</p> <p>☐ Ei soosi sekkumist ega võrdlust</p> <p>☐ Pigem soosib sekkumist</p> <p>☐ Soosib sekkumist</p> <p>☐ varieerub</p> <p>☐ Kaasatud uuringud puuduvad</p>		
VÕRDSSED VÕIMALUSED	<p>Kas keegi (patsientide rühm) jääks ebavõrdsesse seisusse? Kui suur (milline) oleks selle mõju?</p> <p>☐ vähendab võrdsust</p> <p>☐ tõenäoliselt vähendab võrdsust</p> <p>☐ tõenäoliselt ei mõjuta võrdsust</p> <p>☐ tõenäoliselt suurendab võrdsust</p> <p>☐ suurendab võrdsust</p> <p>☐ varieerub</p> <p>☐ ei oska öelda</p>		
VASTUVÕETAVUS	<p>Kas sekkumine on huvitatud osapooltele vastuvõetav?</p> <p>☐ Ei</p> <p>☐ pigem ei</p> <p>☒ pigem jah</p> <p>☐ jah</p> <p>☐ varieerub</p> <p>☐ ei oska öelda</p>		
	<p>Kas sekkumine on teostatav?</p>	<p>Sekkimine on teostatav, kuid tõenäoliselt vajab ka erinevate haiglasturuktuuride omavahelist kokkulepet. Balanseeritud lahused on hinna poolest kulukamad võrreldes füsioloogilise</p>	

TEOSTATAVUS	☐ Ei	lahusega.	
	☐ pigem ei		
	☒ pigem jah		
	☐ jah		
	☐ varieerub		
	☐ ei oska öelda		

Otsuste kokkuvõte

	OTSUS							JÄRELDUSED
PROBLEEM	Ei	pigem ei	pigem jah	jah		varieerub	ei oska öelda	
SOOVITUD MÕJU	tühine	Väike	keskmiselt	Suur		varieerub	ei oska öelda	
SOOVIMATU MÕJU	Suur	keskmiselt	Väike	tühine		varieerub	ei oska öelda	
TÕENDATUSE KINDLUS	väga madal	madal	keskmiselt	väga			Kaasatud uuringud puuduvad	
VÄÄRTUSHINNANGUD	Oluline ebakindlus või varieeruvus	Võimalik oluline ebakindlus või varieeruvus	Oluline ebakindlus või varieeruvus tõenäoliselt puudub	Oluline ebakindlus või varieeruvus puudub				
MÕJUDE TASAKAAL	Soosib võrdlust	Pigem soosib võrdlust	Ei soosi sekkumist ega võrdlust	Pigem soosib sekkumist	Soosib sekkumist	varieerub	ei oska öelda	
VAJAMINEVAD RESSURSID	Suur kulu	Keskmised kulud	Mittearvestatav kulu ja sääst	Keskmine sääst	Suur sääst	varieerub	ei oska öelda	
VAJAMINEVATE RESSURSSIDE TÕENDATUSE KINDLUS	väga madal	madal	keskmiselt	väga			Kaasatud uuringud puuduvad	
KULUTÕHUSUS	Soosib võrdlust	Pigem soosib võrdlust	Ei soosi sekkumist ega võrdlust	Pigem soosib sekkumist	Soosib sekkumist	varieerub	Kaasatud uuringud puuduvad	

VÕRDESED VÕIMALUSED	vähendab võrdsust	tõenäoliselt vähendab võrdsust	tõenäoliselt ei mõjuta võrdsust	tõenäoliselt suurendab võrdsust	suurendab võrdsust	varieerub	ei oska öelda	
VASTUVÕETAVUS	Ei	pigem ei	pigem jah	jah		varieerub	ei oska öelda	
TEOSTATAVUS	Ei	pigem ei	pigem jah	jah		varieerub	ei oska öelda	

Järeldused

Kas kasutada blanseeritud või mitteblanseeritud isotoonilist soolalahust sepsise või septilise šokiga patsientidel?

SOOVITUSE LIIK	Eelistada alternatiivi ☐	Soovitame sekkumist mitte kasutada või kasutada alternatiivi ☐	Kasutada kas sekkumist või alternatiivi ☒	Pigem eelistada sekkumist ☐	Eelistada sekkumist ☐
SOOVITUS	Sepsise sh septilise šoki vedelikravis võib kasutada nii balansseeritud kui ka mittebalansseeritud isotoonilisi kristalloidlahuseid. Sepsise sh septilise šoki vedelikravis soovitame jälgida vereseerumi kloriidi taset, vältida tuleks hüperkloreemiat.				
PÕHJENDUS	Otsesed kõrgekvaliteediga RCT uuringud siiani puuduvad. Olemas vaid kaudsed analüüsid.				
KAALUTLUSED ALAMRÜHMADE OSAS					
RAKENDUSKAALUTLUSED	Balanseeritud lahuste kasutamise eelistamist vähendab kindlasti ka kõrgem hind võrreldes füsioloogilise lahusega.				
JÄLGIMINE JA HINDAMINE					
EDASISTE/TÄPSUSTAVATE UURINGUTE VAJADUS	Hetkel on käigus 2 RCT erinevate balanseeritud ja mittebalanseeritud kristalloidide võrdluseks. Nende tulemuste avaldamise järgselt, on loodetavasti võimalik teha edasisi selgemaid ning kõrgema tõendus kvaliteediga soovitusi.				

Viidete kokkuvõte

1. B, Rochweg. Fluid resuscitation in sepsis: a systematic review and network meta-analysis. *Ann Intern Med*; 2014.
2. B, Rochweg. Fluid type and the use of renal replacement therapy in sepsis: a systematic review and network meta-analysis. *Intensive Care Medicine*; 2015.